

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA

Prima instanță: Judecătoria Buiucani (judecător M. Diaconu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători D. Manole, N. Traciuc, E. Fistican)

Dosarul nr.2ra-1711/14

Î N C H E I E R E

28 mai 2014

mun. Chișinău

**Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curtii Supreme de Justiție**

în componența:

Președintele completului
Judecători

Ala Cobăneanu
Vera Macinskaia, Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Vadim Vladarcic și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vadim Vladarcic împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de Vadim Vladarcic și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 iulie 2013.

c o n s t a t ă

La 16 octombrie 2012 Vadim Vladarcic a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că începînd cu luna august 2003 Valentina Cacianova s-a adresat cu petiții în organele de poliție și procuratură, invocînd că a fost înșelată de către Vadim Vladarcic la înstrăinarea apartamentului nr. 1 situat în comuna Ruseni, r-nul Anenii Noi.

A mai menționat de asemenea că în rezultatul controlului privind legalitatea contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului menționat, nu au fost depistate careva încălcări pentru a fi anulat.

La 30 decembrie 2003 a fost emisă ordonanța de neîncepere a urmăririi penale pe faptul falsificării contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 1 situat în comuna Ruseni, r-nul Anenii Noi. Ordonanța în cauză nu a fost contestată.

La 15 aprilie 2004 în pofida faptului existenței ordonanței din 30 decembrie 2003

de neîncepere a urmăririi penale, a fost pornit un alt proces penale pe semnele infracțiunii prevăzute de art. 190 al. (2) Cod penal.

De asemenea a invocat că tot la 15 aprilie 2004, în lipsa temeiului legal, pentru prima dată a fost reținut ilicit pe un termen mai mare de 72 de ore.

Indică că la 29 decembrie 2004 în privința sa a fost aplicată o măsură procesuală de constrângere neprivativă de libertate în formă de obligarea de a se prezenta la organul de urmărire penală.

Menționează că învinuirea nu i-a fost adusă în termen cel mai scurt sau cel mult 72 de ore și nici cel mult 10 zile, dar aproape peste un an, adică la 29 martie 2005.

Astfel, la 11 iulie 2005 a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 195 al. (2) Cod penal – însușirea în proporții deosebit de mari a bunurilor prin escrocherie de la Valentina Căcianova.

Ulterior, la 20 iulie 2005 repetat a fost emisă ordonanța de reținere, iar la 28 iulie 2005 a fost admis demersul de aplicare a arestului, iar prin decizia Curții de Apel din 03 august 2005 s-a constatat caracterul ilegal al arestării, fiind casată încheierea judecătorului de instrucție.

Prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 06 februarie 2008, Vadim Vladarcic a fost achitat de săvârșirea infracțiunii pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale componenței de infracțiune.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2008 a fost menținută sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 06 februarie 2008.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2008 și dispusă rejudecarea cauzei.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 octombrie 2009, s-a dispus încetarea procesului conform art. 391 al. (1) pct. 6 CPP – existența altor circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 30 martie 2011, a declarat inadmisibile recursurile ordinare declarate de procuror și partea vătămată împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 octombrie 2009, în cauza penală în privința lui Vladarcic Vadim.

Astfel, reclamantul menționează că începînd cu luna decembrie 2003 și pînă la 14 octombrie 2009 a fost neîntemeiat și ilegal urmărit penal, fiind învinuit de comiterea infracțiunii deosebit de grave prevăzute de art. 195 alin. (2) Cod penal, pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de 25 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Consideră că în urma acțiunilor ilegale ale organelor procuraturii și ale instanțelor de judecată i-au fost încălcate drepturile sale prevăzute de art. 5 §1, art. 6 § 2 și art. 6 § 3 ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, suportînd suferințe morale.

Vadim Vladarcic solicită încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova a prejudiciului moral în mărime de 80000 lei pentru violarea dreptului său prevăzut de art. 5 §1 al Convenției Europene

pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, a prejudiciului moral în mărime de 90000 lei pentru violarea dreptului său prevăzut de art. 6 § 2 lit. a) al Convenției, a prejudiciului moral în mărime de 150000 lei pentru tragerea ilegală la răspundere penală și acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 iulie 2013, acțiunea a fost admisă parțial. De la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor a fost încasat în beneficiul lui Vadim Vladarcic prejudiciul moral în mărime de 1000 lei pentru violarea dreptului lui Vadim Vladarcic prevăzut de art. 5 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prejudiciul moral în mărime de 1500 lei pentru violarea dreptului prevăzut de art. 6 § 2 lit. a) al Convenției și prejudiciul moral în mărime de 5000 lei pentru tragerea ilegală la răspundere penală și acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată.

În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2014, a fost restituit apelul declarat de Ministerul Justiției ca depus în afara termenului legal.

Încheierea menționată n-a fost contestată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2014, a fost respins apelul declarat de Vadim Vladarcic și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 iulie 2013.

La 03 aprilie 2014 Vadim Vladarcic a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea recursului, modificarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu admiterea integrală a cerințelor înaintate.

În motivarea recursului, Vadim Vladarcic a menționat că la examinarea cauzei, instanțele au aplicat eronat legea care trebuia să fie aplicată. De asemenea, consideră că instanțele nu i-au acordat o compensație suficientă pentru violarea drepturilor sale. Totodată a menționat că la pronunțarea hotărârii, instanțele au ignorat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care este obligatorie pentru instanțele naționale și nu i-au acordat o satisfacție echitabilă.

La 07 mai 2014 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în motivarea recursului a menționat că la adoptarea deciziei, instanța de apel a dat o apreciere eronată a normelor de drept material ce reglementează repararea prejudiciului material, astfel nerespectându-se prevederile art. 3 și 6 ale Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Prin referința depusă, Procuratura Generală a Republicii Moldova a solicitat respingerea ca fiind inadmisibil recursul declarat de Vadim Vladarcic. De asemenea, a menționat că mărimea compensației care urmează a-i fi calculată și achitată lui Vadim Vladarcic nu trebuie să prejudicieze interesul public și să nu excedă limita rezonabilă, astfel încât să nu poată fi privită ca o modalitate de îmbogățire fără justă cauză. Astfel, instanța urmează să țină cont de principiile compensării rezonabile și echitabile a

prejudiciului moral, luînd în considerație și materialul probator.

Examinînd temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sînt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 358 al. (1) CPC, hotărîrile pronunțate în primă instanță de judecătoria pot fi atacate cu apel la curțile de apel de drept comun.

În conformitate cu art. 429 al. (4) CPC, nu pot fi atacate cu recurs deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare ce nu se supun nici unei căi de atac, nici hotărîrile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac.

Din materialele dosarului rezultă că hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 iulie 2013 a fost atacată cu apel de Vadim Vladarcic și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Totodată, din actele pricinii urmează că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2014, a fost restituit apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca depus în afara termenului legal.

Încheierea în cauză nu a fost contestată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, deși materialele cauzei denotă că încheierea în cauză a fost recepționată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 07 martie 2014.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2014, s-a respins apelul declarat de Vadim Vladarcic și menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 iulie 2013.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că în aceste condiții, Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu a folosit calea de atac apelul, împotriva hotărîrii primei instanțe și respectiv nu avea dreptul să declare recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În ceea ce privește recursul declarat de Vadim Vladarcic, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Vadim Vladarcic, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, accesul la un tribunal în aspectul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale cuprinde și condițiile în care poate fi atacată o hotărâre a unor instanțe de fond (*Guerin versus Franța*).

Totodată, acest drept nu este absolut, iar marja de apreciere aparține statului. Cu referire la caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că dreptul recurenților de acces la un tribunal în aspectul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu este afectat.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Vadim Vladarcic și Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, art. 429 alin. 4, art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de către Vadim Vladarcic și Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Vera Macinskaia

Dumitru Mardari